

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2012-11-29
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
21263-12
Enhet 15

Sida 1 (7)

SÖKANDE

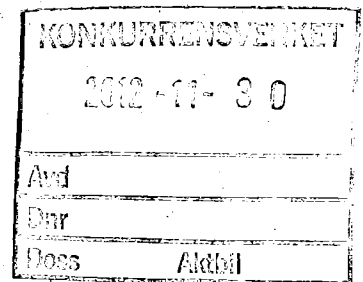
This Way Up AB, 556787-2519
Drottninggatan 95 A
113 60 Stockholm

MOTPART

Riksgälden
103 74 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2207:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår This Way Up AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 299431

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Riksgälden genomför en upphandling som omfattar tjänster inom grafisk formgivning och grafisk produktion med diarienummer 2012/1471. Av tilldelningsbeslut den 3 oktober 2012 framgår att Riksgälden har beslutat att anta anbud från annan anbudsgivare än This Way Up AB (bolaget).

YRKANDEN

Bolaget har ansökt om överprövning av upphandlingen och yrkar, så som det får förstås, att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har skett.

Riksgälden bestrider bifall till ansökan.

GRUNDER OCH SAKOMSTÄNDIGHETER

Bolaget anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Riksgälden har brutit mot LOU och uteslutit bolaget felaktigt i upphandlingen. I tilldelningsbeslut angav Riksgälden att bolagets anbud inte uppfyller två skall-krav. Bolaget uppfyller dessa två skall-krav och vill få chansen att utvärderas på nytt.

Det ena skall-kravet avsåg pris. I detta avsnitt i upphandlingen angav man som anbudsgivare priser för de olika kategorierna ”produktionsledare, grafisk formgivning, originalare, tryckerisamordning samt övrigt”. Bolaget angav samtliga priser förutom ”övrigt” eftersom Riksgälden inte specificerat vad denna kategori innebar. I upphandlingen efterfrågade dessutom Riksgälden enbart tjänsterna ”produktionsledare, grafisk formgivning, originalare, tryckersamordning” och inte en tjänst som heter ”övrigt”.

Bolaget gjorde tolkningen att denna post inte var obligatorisk och därmed öppen att fylla på med övriga kompetenser som man som anbudsgivare ansåg att uppdraget krävde. Bolaget gjorde bedömningen att ytterligare kompetens inte behövdes, och fyllde därför inte i ett pris eller beskrivning. För samtliga personalkategorier gjorde Riksgälden dessutom en tydlig beskrivning av efterfrågade kompetenser, men det fanns ingen beskrivning av kompetensen "övrigt". Posten "övrigt" skulle i praktiken kunna innebära allt från en tjänst med lågt timpris till en tjänst med högt timpris. Bolaget anser att det utifrån dessa vaga beskrivningar var omöjligt att presentera någon form av prisidé.

Riksgälden angav i ett e-postmeddelande till bolaget daterat den 11 september 2012: "Varför saknas prisuppgift under Övrigt?" Bolaget tolkade detta som att priset saknades och fyllde därför i ett pris under "övrigt".

Riksgälden anger i sitt svar att man inte efterfrågade en komplettering av priset utan en motivering. Om bolaget hade motiverat varför bolaget inte angett ett pris, istället för att ange ett pris, hade Riksgälden haft möjlighet att godkänna anbudet ändå. Frågeställningen från Riksgälden har varit förvirrande och otydlig. Riksgälden skulle bett bolaget att "Motivera skälet till att ni inte väljer att ange ett pris under övrigt".

Det andra skall-kravet avsåg handlingar som utvisar behörighet att lämna bindande anbud, t.ex. registreringsbevis. I e-postmeddelandet från Riksgälden daterat den 11 september 2012 ber Riksgälden bolaget att komplettera med handlingar som bevisar behörighet att lämna bindande anbud.

Riksgälden angav: "Vi ber er komplettera med registreringsbevis". Bolaget kompletterade med underlag.

I svaret från Riksgälden angavs att komplettering med registreringsbevis har noterats men har av någon anledning inte kommit med i utvärderingsprotokollet.

Bolaget uppfyller de två skall-krav som Riksgälden inte anser bolaget uppfylla och vill få chansen att utvärderas på nytt.

Riksgälden anför till stöd för sin inställning bl.a. följande.

Den punkt på vilken parternas uppfattning skiljer sig åt, är frågan om i vilken omfattning en anbudsgivare ska tillåtas inkomma med kompletteringar i efterhand, dvs. efter anbudstidens utgång.

Bolaget hade i sitt anbud lämnat tomt i den obligatoriska prisbilagan under rubriken "övrigt". Att anbudsgivarna skulle lämna fullständiga uppgifter om pris i varje priskategori utgjorde ett skall-krav. Prisbilagan utgjorde ett skall-krav eftersom samtliga poster i prisbilagan ingick i en utvärderingsformel.

Det föreskrivs i 9 kap. 8 § LOU att en myndighet får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Förarbetena till LOU anger att bestämmelsen ska tolkas restriktivt. Riksgälden har förstått den praxis som skapats i anslutning till paragrafen som att kompletteringar inte är tillåtna i fall där en uppgift helt saknas i anbudet. Riksgälden anser därför att förvaltningsrätten ska lämna bolagets yrkande utan bifall.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Av principen om likabehandling av leverantörer följer att samtliga anbud ska vara i överensstämmelse med bestämmelserna i förfrågningsunderlaget för att säkra möjligheten till en objektiv jämförelse av anbuden. Lika-behandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Bolaget har anfört att punkten "övrigt" i förfrågningsunderlaget varit otydlig, eftersom anbudsgivaren inte angav exempel eller beskrivning vad denna post/kompetens innebar, och att detta medfört att bolaget inte angav ett pris under punkten "övrigt" i prisbilagan. Förvaltningsrätten finner emellertid inte att det framgår av bolagets ansökan och de bifogade handlingarna att förfrågningsunderlaget varit otydligt på ett sådant sätt att upphandlingen kan anses ha genomförts i strid med reglerna i LOU eller att de för upphandlingen grundläggande unionsrättsliga principerna har trätts för när.

Bolaget har vidare anfört att Riksgäldens begäran om ett förtydligande varit otydlig och kunnat tolkas som en begäran om komplettering. Av handlingarna framgår att Riksgäldens begäran lyder "Varför saknas prisuppgift i prisbilagan under Övrigt?" Förvaltningsrätten anser att det av lydelsen framgår att Riksgälden efterfrågat en motivering till varför prisuppgift saknas och inte en komplettering av anbudet. Det är ostridigt i målet att bolaget inte, på Riksgäldens begäran, har motiverat varför prisuppgiften saknas i dess anbud. Eftersom bolaget inte uppfyllt det skallkrav om att ange pris under punkten "övrigt" i prisbilagan som uppställts i förfrågningsunderlaget finner förvaltningsrätten att Riksgälden har haft fog för att utesluta bolagets anbud från utvärdering.

Bolaget har även anfört att Riksgälden felaktigt i tilldelningsbeslutet angett att bolaget inte uppfyllt skallkrav om att ge in handlingar som utvisar behörighet att lämna bindande anbud. Förvaltningsrätten anser att det förvisso framstår som ostridigt mellan parterna att bolaget genom komplettering lämnat in handlingar som utvisar behörighet att lämna bindande anbud. Det faktum att bolaget ingett efterfrågade behörighetshandlingar påverkar emellertid inte förvaltningsrättens bedömning ovan av att Riksgälden har haft fog att utesluta bolagets anbud med hänsyn till att bolaget inte angett prisuppgift under punkten "övrigt" i

prisbilagan. Riksgäldens beslut att utesluta bolagets anbud strider således inte mot LOU eller de unionsrättsliga principerna.

Sammanfattningsvis har det inte framkommit omständigheter i målet som visar att Riksgälden brutit mot bestämmelserna i LOU. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger därmed inte. Ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Susanne Bagge

Rådman

Föredragande har varit Julia Nyberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU